

Sandro Botticelli

(1444/6 – 1510)

Ζωγράφος. Μαθητής του
Filippo Lippi.

Ζωγράφιζε πολλά έργα για τους
Μεδίκους της Φλωρεντίας.

Gombrich 263-267.

Sandro Botticelli, Fortitudo
(Η γενναιότητα), 1469/70.
Τέμπερα σε ξύλο.
Ουφίτσι, Φλωρεντία.

Ο πρώτος πίνακας που αποδίδεται με σιγουριά στον καλλιτέχνη, μέρος σειράς των «επτά αρετών» με δημόσια χρηματοδότηση και μαζί με το ζωγάφο Piero del Pollaiuolo για την αίθουσα των Συντεχνιών στο δημαρχείο (Palazzo della Signoria) της Φλωρεντίας. Επιδρά ακόμα το έργο του δασκάλου του, Filippo Lippi, φαίνονται όμως ήδη τυπικά για τον Botticelli στοιχεία.

Βλ. Charles Dempsey στο:
Grove Encyclopedia of Art,
λήμμα Botticelli, Sandro





Piero del Pollaiuolo, Caritas
(Η φιλανθρωπία), 1469.
Τέμπερα σε ξύλο.
Ουφίτσι, Φλωρεντία.



Botticelli, Παναγία των
Ρόδων, 1469/70.
Τέμπρα σε ξύλο.
Ουφίτσι, Φλωρεντία.



Botticelli, ο πρώτος πίνακας για το θέμα «Η προσκύνηση των τριών μάγων». Ζωγραφήθηκε μάλλον σε συνεργασία με τον Filippino Lippi.

Λονδίνο, National Gallery. π. 1472. 0,50 x 1,36 μ. Τέμπερα σε ξύλο.





Giotto di Bondone,
Η προσκύνηση των
μάγων, Cappella
degli Scrovegni,
Padova, 1303/06.

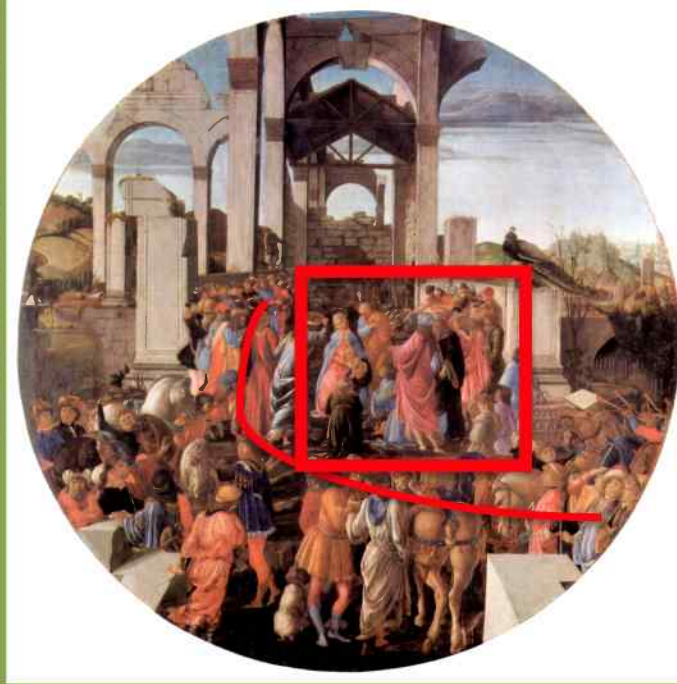


Botticelli, ο δεύτερος πίνακας για το θέμα «Η προσκύνηση των τριών μάγων». Λονδίνο, National Gallery. π. 1473/5.





Botticelli, ο τρίτος πίνακας για το θέμα «Η προσκύνηση των τριών μάγων».
Φλωρεντία, Galleria degli Uffizi. π. 1475



Σύνθεση: ο πρώτος πίνακας μακρόστενος, η Αγία Οικογένεια χωρίζεται σαφώς από τους προσκυνητές· ο δεύτερος πίνακας κυκλικός, οι προσκυνητές σχηματίζουν μισό κύκλο, η Αγία Οικογένεια δεν ξεχωρίζει καλά· ο τρίτος πίνακας σχεδόν τετράγωνος, οι προσκυνητές σχηματίζουν δύο ομάδες, η Αγία Οικογένεια βρίσκεται πιο ψηλά και διακρίνεται καλά. Ξεχωρίζουν ανάμεσα στους προσκυνητές εκείνος που γωνιάζει μπροστά στο Βρέφος (Cosimo de' Medici) και εκείνος που βρίσκεται ανάμεσα στις δύο ομάδες, με το κόκκινο ιμάτιο (Piero de' Medici), καθώς και στη δεξιά ομάδα δύο άτομα που στρέφουν το βλέμμα τους προς τον παρατηρητή (βλ. επόμενη διαφάνεια).





Η ομάδα των
προσκυνητών στα
δεξιά.



Το πορτρέτο του ίδιου του
Sandro Botticelli.



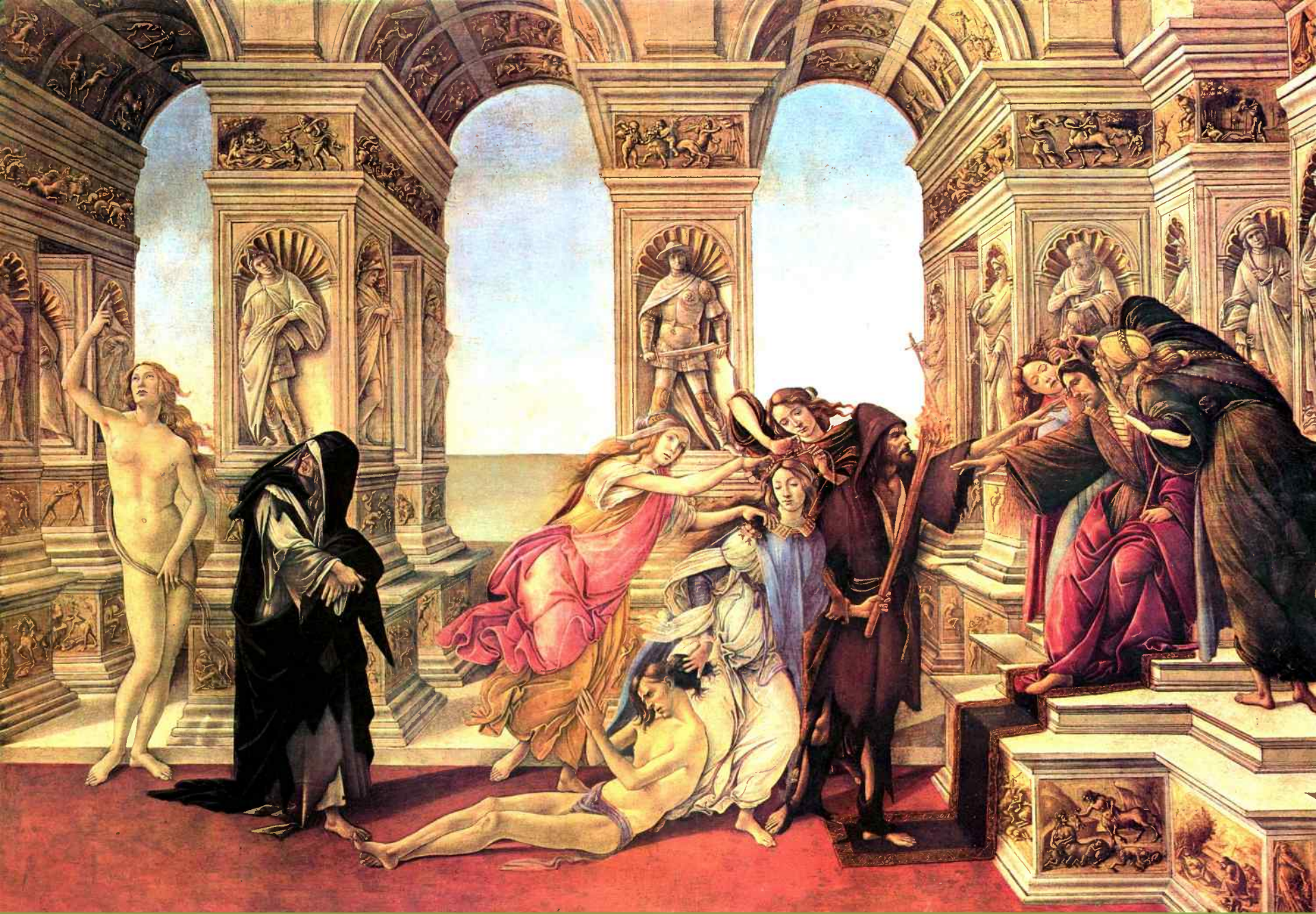
Το πορτρέτο του
εντολοδότη του πίνακα,
τραπεζίτη και
ενεχειροδανειστή
Gaspere di Zanobi del
Lama.

Λουκιανός, Περὶ τοῦ μὴ ῥαδίως πιστεύειν διαβολῇ 2-6:

Τον ζωγράφο Απελλή διέβαλε ἄλλος ζωγράφος στον βασιλιά Πτολεμαίο Δ' ὅτι συμμετείχε σε συνωμοσία κατὰ του βασιλιά. Ο βασιλιάς πίστευε τη διαβολή και ἦταν ἑτοιμος να κόψει το κεφάλι του ζωγράφου, ὅταν φίλοι του τον υπερασπίστηκαν. Ο βασιλιάς, ντροπιασμένος, του χάρισε χρηματικό ποσό και τον αντίπαλο ζωγράφο· ο Απελλής ὅμως ζωγράφισε πίνακα με τον βασιλιά Μίδα που εἶχε αὐτιά γαϊδάρου, να σέρνει η Διαβολή ἓναν κατηγορούμενο στο θρόνο του συνοδευόμενη ἀπὸ τις Επιβουλή και Απάτη. Στην ἄλλη ἄκρη της σκηνῆς φαίνεται η Αλήθεια στη μορφή γυμνῆς γυναίκας, μπροστὰ της η Μετάνοια.

Η περιγραφή αὐτή ἐγινε γνωστή στη Φλωρεντία το αργότερο το 1496 (ἐκδοση του Λουκιανού στα ελληνικά), εἶχε ερμηνευθεῖ ὅμως ἤδη το 1435/6 ἀπὸ τον **Leone Battista Alberti** στο «περὶ ζωγραφικῆς» (*De pictura*), ἀπὸ λατινικὲς παραφράσεις του ελληνικοῦ κειμένου.

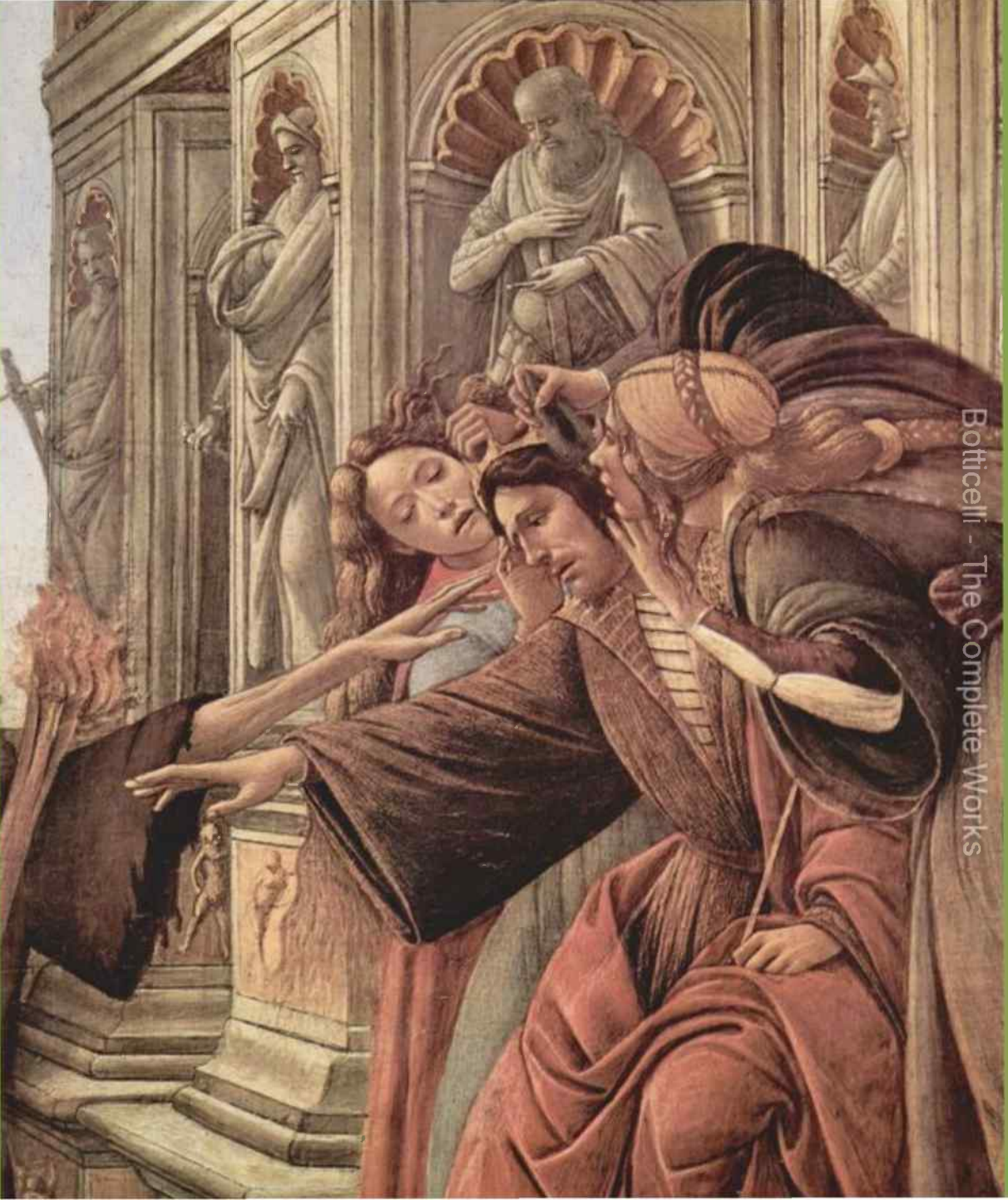
Ο **Sandro Botticelli** γνώριζε τόσο την πραγματεία του Alberti ὅσο και το κείμενο του Λουκιανού και ζωγράφισε τη «**Συκοφαντία του Απελλή**». Φλωρεντία, Galleria degli Uffizi. π. 1495.



Η συκοφαντία του Απελλή. Φλωρεντία, Galleria degli Uffizi. π. 1495.

Botticelli - The Complete Works

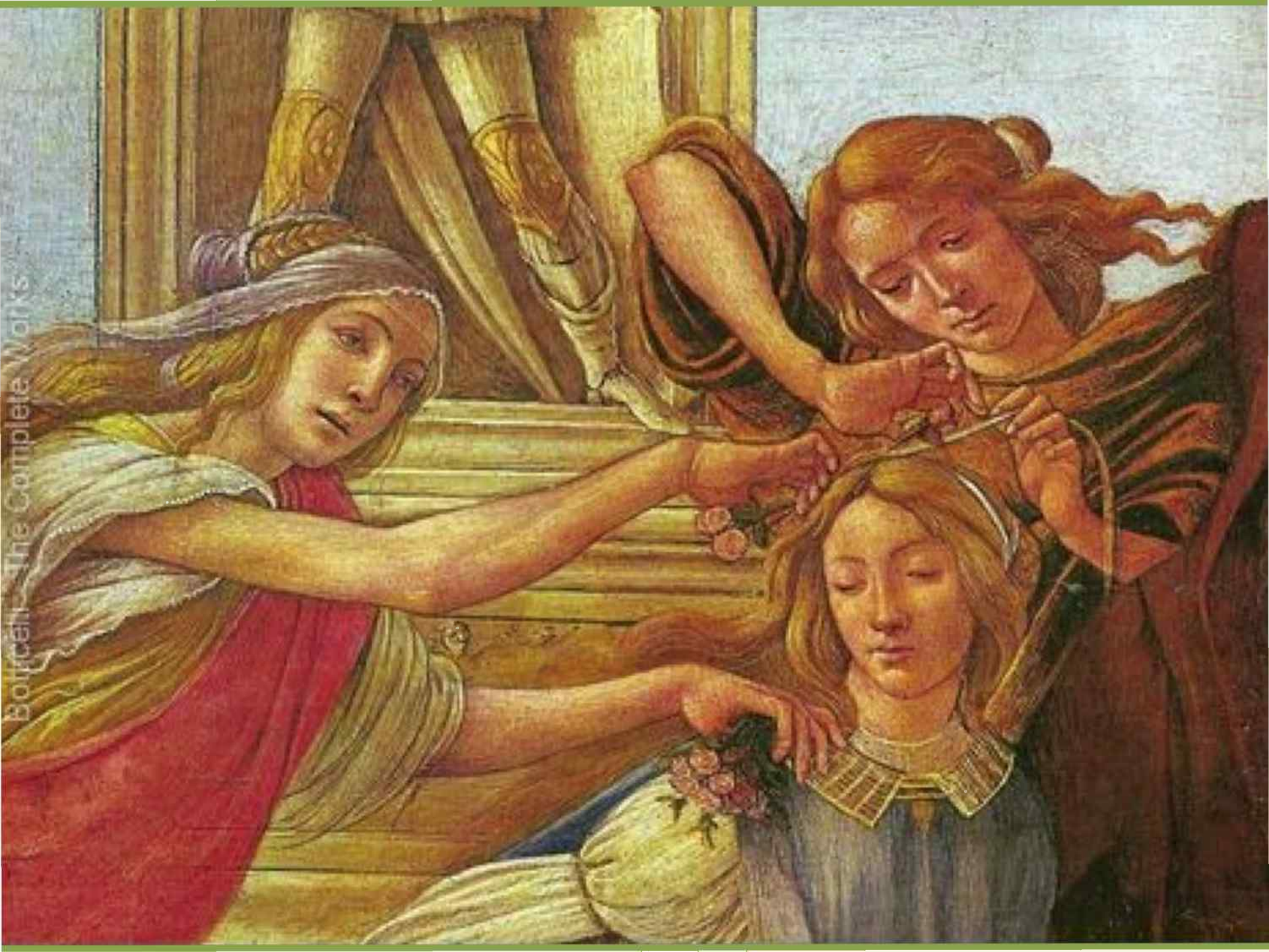




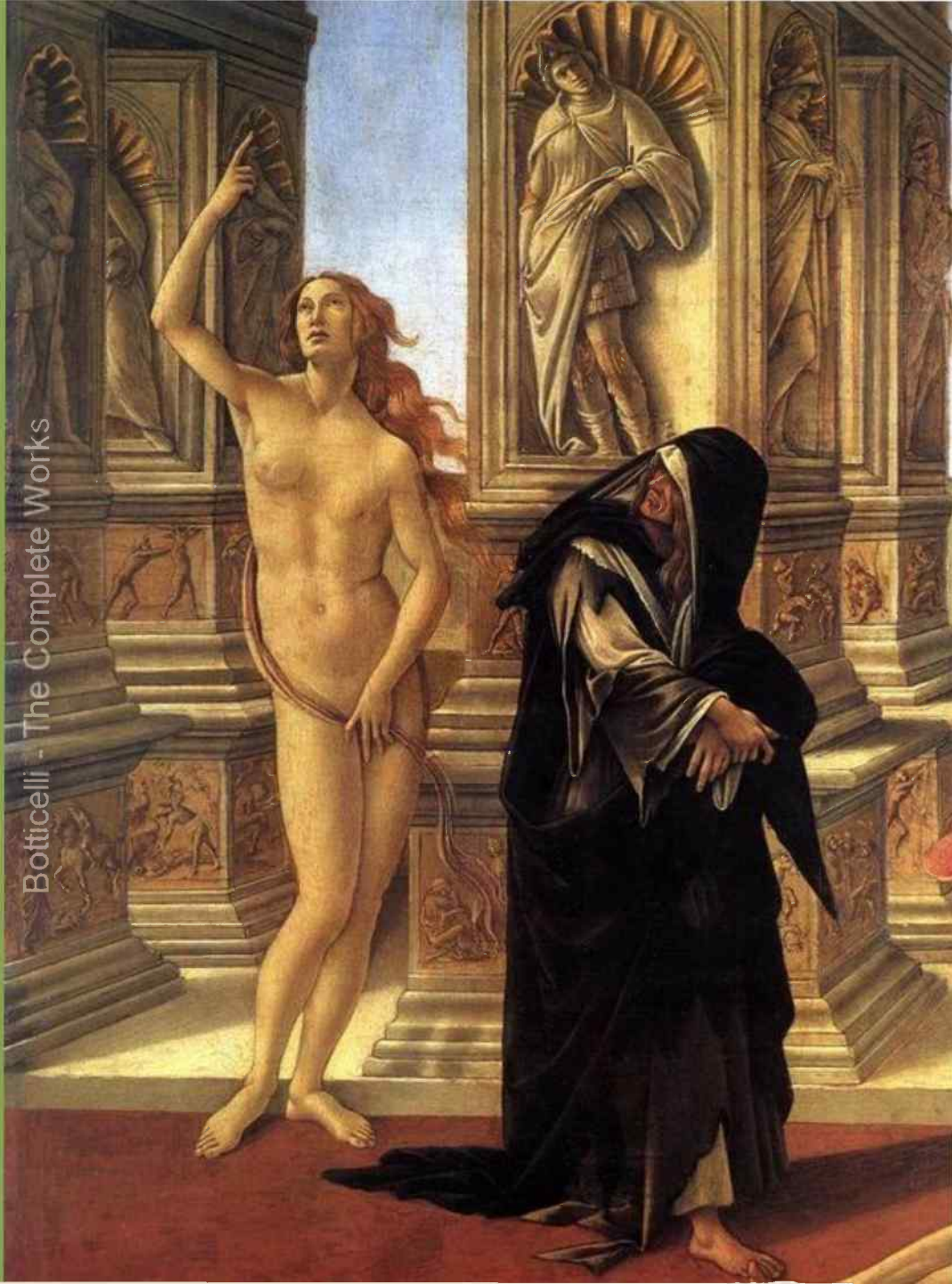
Botticelli - The Complete Works

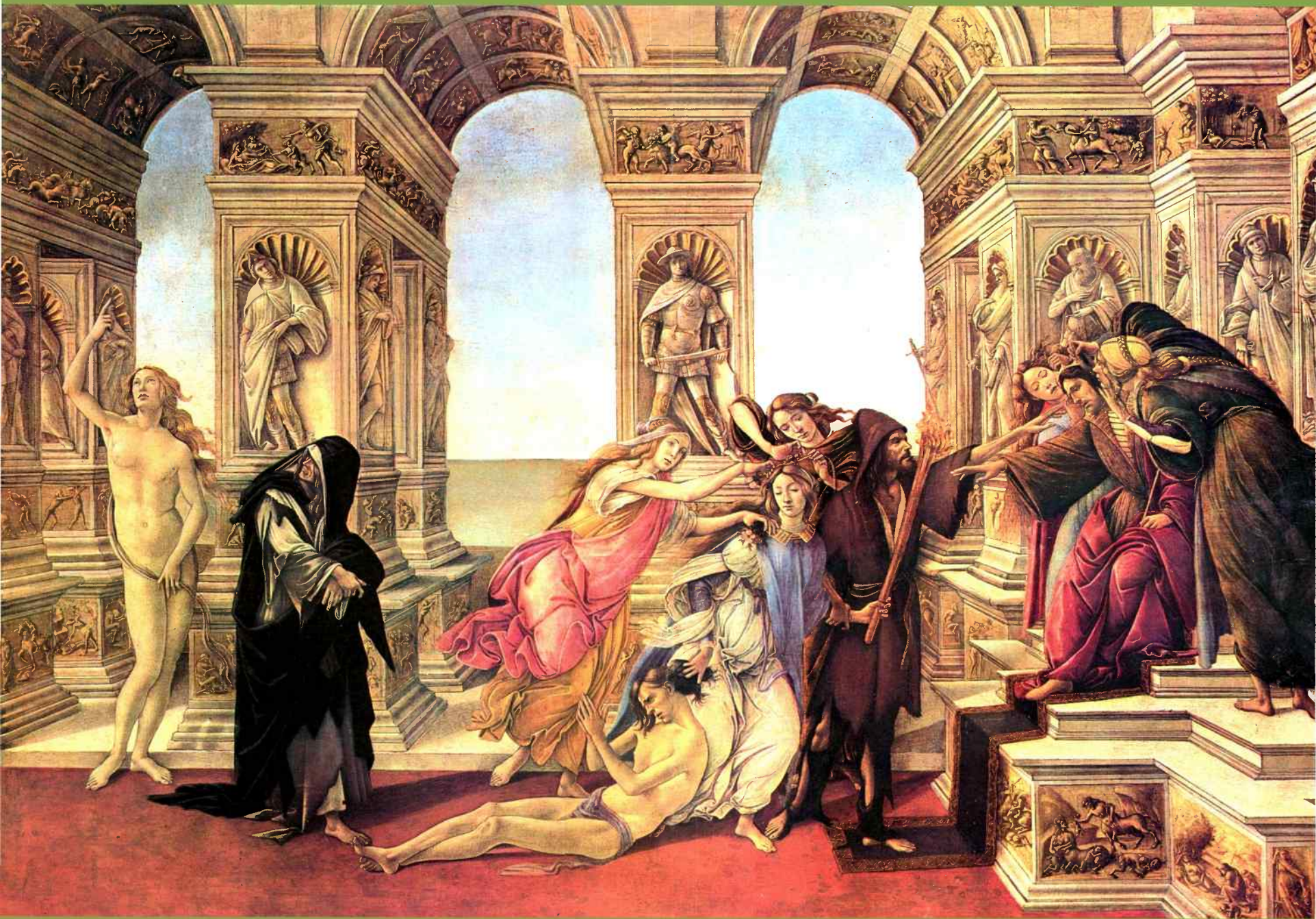


Botticelli - The Complete Works



Boticelli - The Complete Works







Λεπτομέρεια: Ανάγλυφη παράσταση
Έρωτα σε λιοντάρι, σε πεσσόκρανο,
επηρρεασμένη από αρχαία πρότυπα
(αριστερά: ψηφιδωτό δάπεδο από την
Πομπηία).

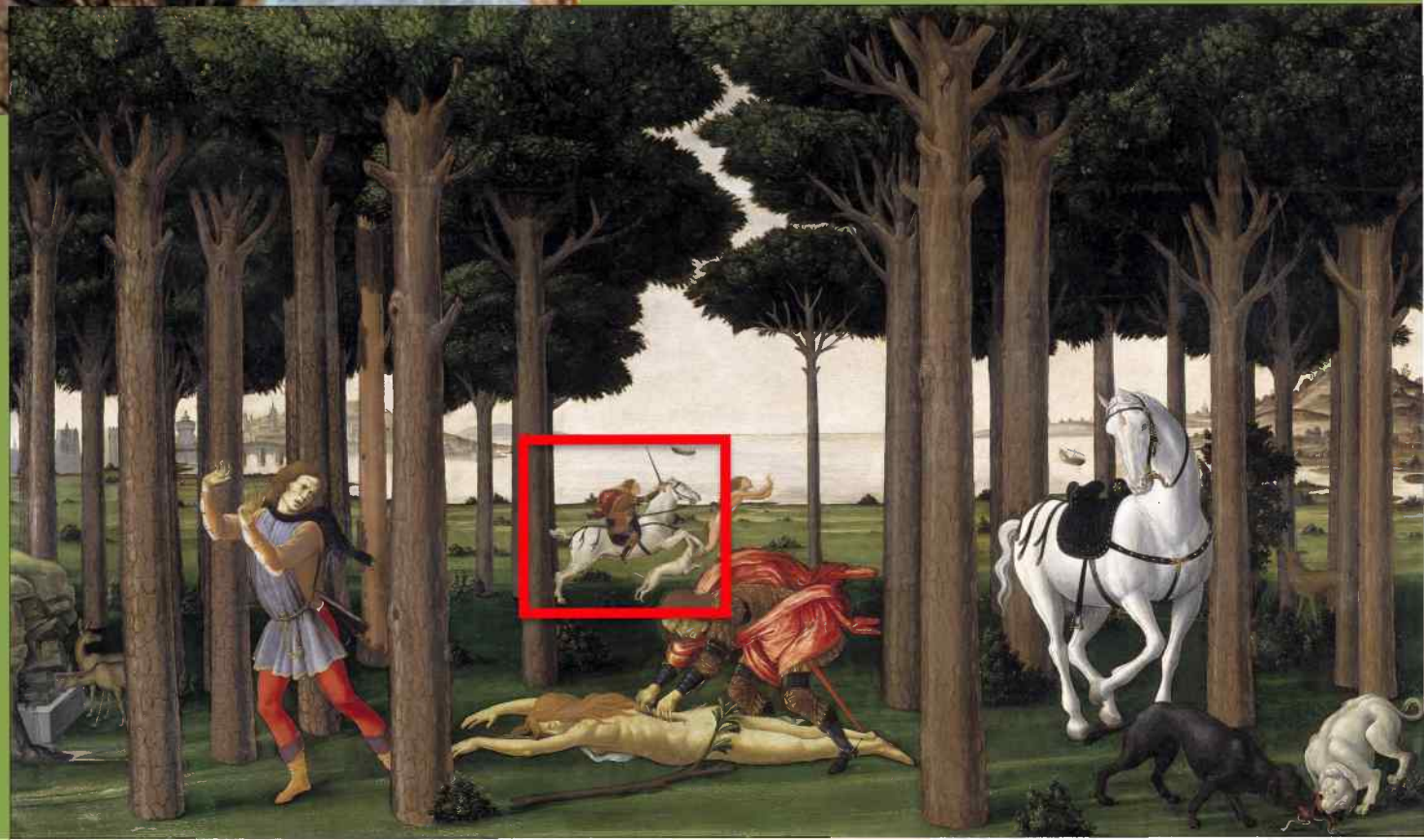


Λεπτομέρεια: Ανάγλυφη παράσταση από την ιστορία του Nastagio degli Onesti όπως τη διηγείται ο Βοκάκιος (βλ. επόμενη διαφάνεια).



Βοκάκιος (Boccaccio), Οι δέκα ημέρες («*Decamerone*»), έκτη μέρα, ιστορία του Nastagio degli Onesti. Botticelli, 4 μικροί πίνακες (1482/83, ένας τους εδώ κάτω), σήμερα στο Μουσείο του Prado, Μαδρίτη, και σε συλλογή στη Φλωρεντία.

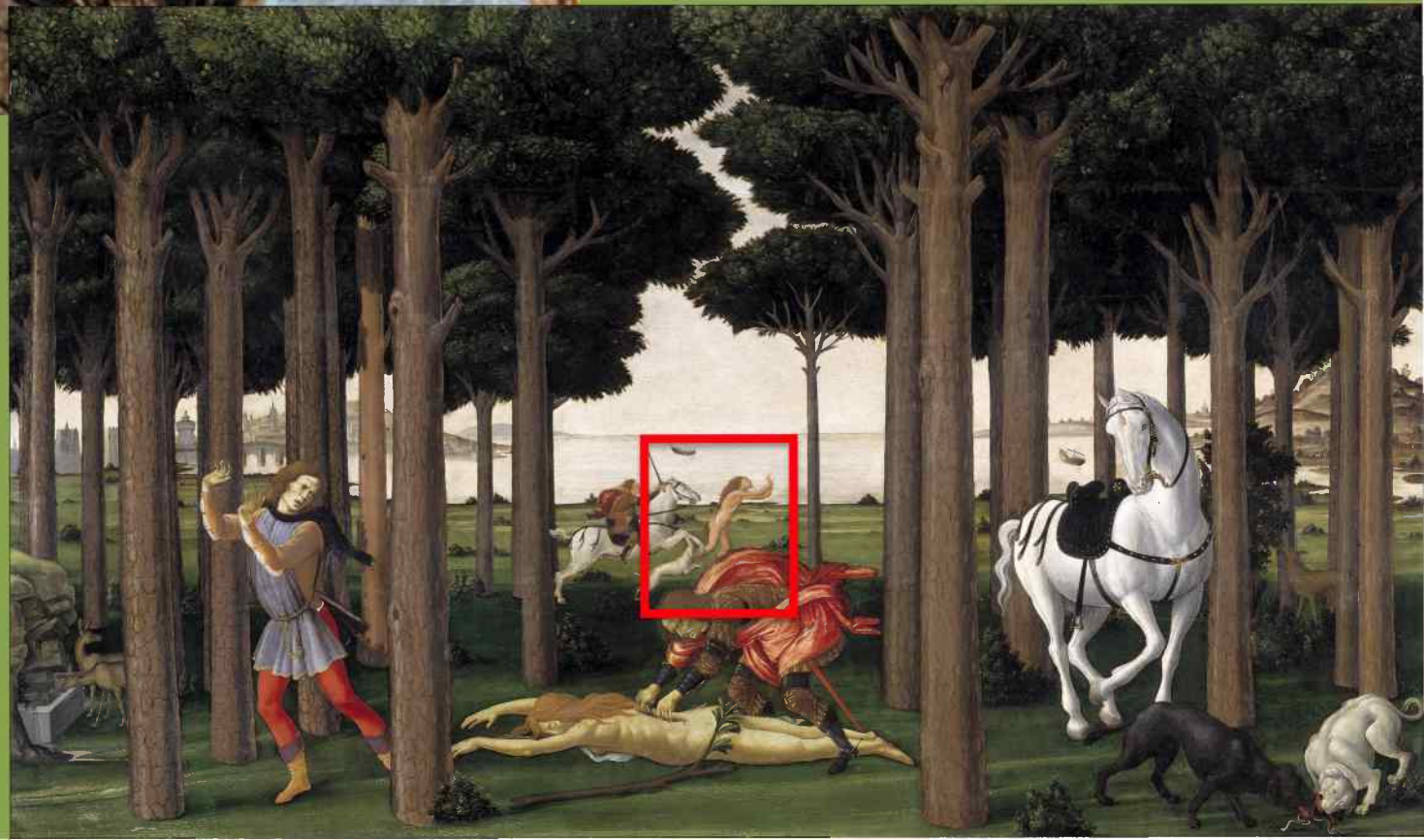
Αριστερά: Αναφορά στους πίνακες του ίδιου του Botticelli.





Βοκάκιος (Boccaccio), Οι δέκα ημέρες («*Decamerone*»), έκτη μέρα, ιστορία του Nastagio degli Onesti. Botticelli, 4 μικροί πίνακες (ένας εκ των οποίων κάτω), σήμερα στο Μουσείο του Prado, Μαδρίτη, και σε συλλογή στη Φλωρεντία.

Αριστερά: Αναφορά στους πίνακες του ίδιου του Botticelli.





Botticelli (1482/83), άλλος ένας από τους τέσσερεις πίνακες που απεικονίζουν την ιστορία του Nastagio degli Onesti: Εδώ εκδηλώνει τον έρωτά του στην κοπέλα των ονείρων του, διηγώντας την ιστορία μιας γυναίκας που δεν υπέκυψε στον έρωτα του θαυμαστή της (ο έφιππος δεξιά) και κατασπαράχθηκε από τα κυνηγετικά σκυλιά του.

Sandro Botticelli

(1444/6 – 1510)

Πορτρέτα, εν μέρει για τους
Μεδίκους της Φλωρεντίας.
Υπάρχουν και επαναλήψεις από
το εργαστήριό του.

Botticelli - The Complete Works

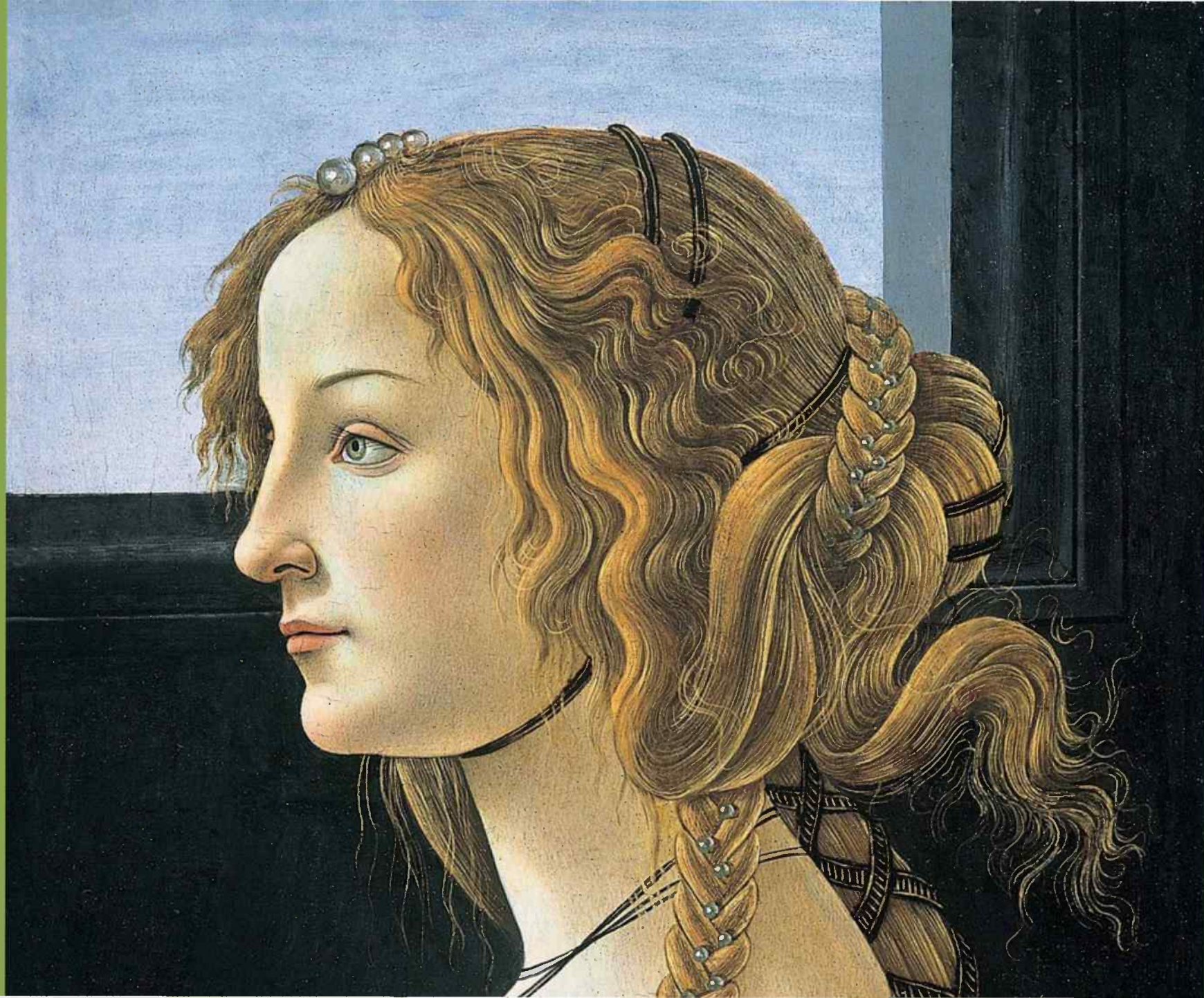


Άγνωστη.
Botticelli ;;
1480/85 ;;
Φλωρεντία,
Palazzo Pitti

Η Simonetta Vespucci, κόρη ευγενούς στη Φλωρεντία, πέθανε πολύ νέα. Θεωρείτο ιδιαίτερα όμορφη, και τα πορτρέτα γυναικών του Botticelli ίσως να έχουν επηρεαστεί από τη Vespucci.

Sandro Botticelli, Πορτρέτο της Simonetta Vespucci, περ. 1476/80.
Τέμπρα σε ξύλο.
Gemäldegalerie, Βερολίνο.







Άγνωστη
(Simonetta Vespucci
ως νύμφη;;).
Μάλλον του
Botticelli.
Φρανκφούρτη,
Städel Museum



Ο πίνακας ερμηνεύεται ως πορτρέτο της Simonetta Vespucci λόγω κάποιας ομοιότητας με αποδεδειγμένο πορτρέτο της, αλλά και λόγω του κοσμήματος που φορά στο λαιμό. Πρόκειται για έναν κορνηλιανό, ημιπολύτιμο λίθο, με ανάγλυφη σκηνή του Απόλλωνα και του Μαρσύα (4^{ος} / 1^{ος} αι. π.Χ.) από τη συλλογή του Λαυρεντίου των Μεδίκων. Ο Λαυρέντιος είχε εγγράψει το όνομά του («LAVR MED») δίπλα στη μορφή του Μαρσύα (βλ. επόμενη διαφάνεια). Ο Botticelli αποδίδει αυτή την πέτρα στο λαιμό της απεικονιζόμενης (βλ. Μεθεπόμενη διαφάνεια).









Giuliano de' Medici
Washington



Giuliano de' Medici
Bergamo

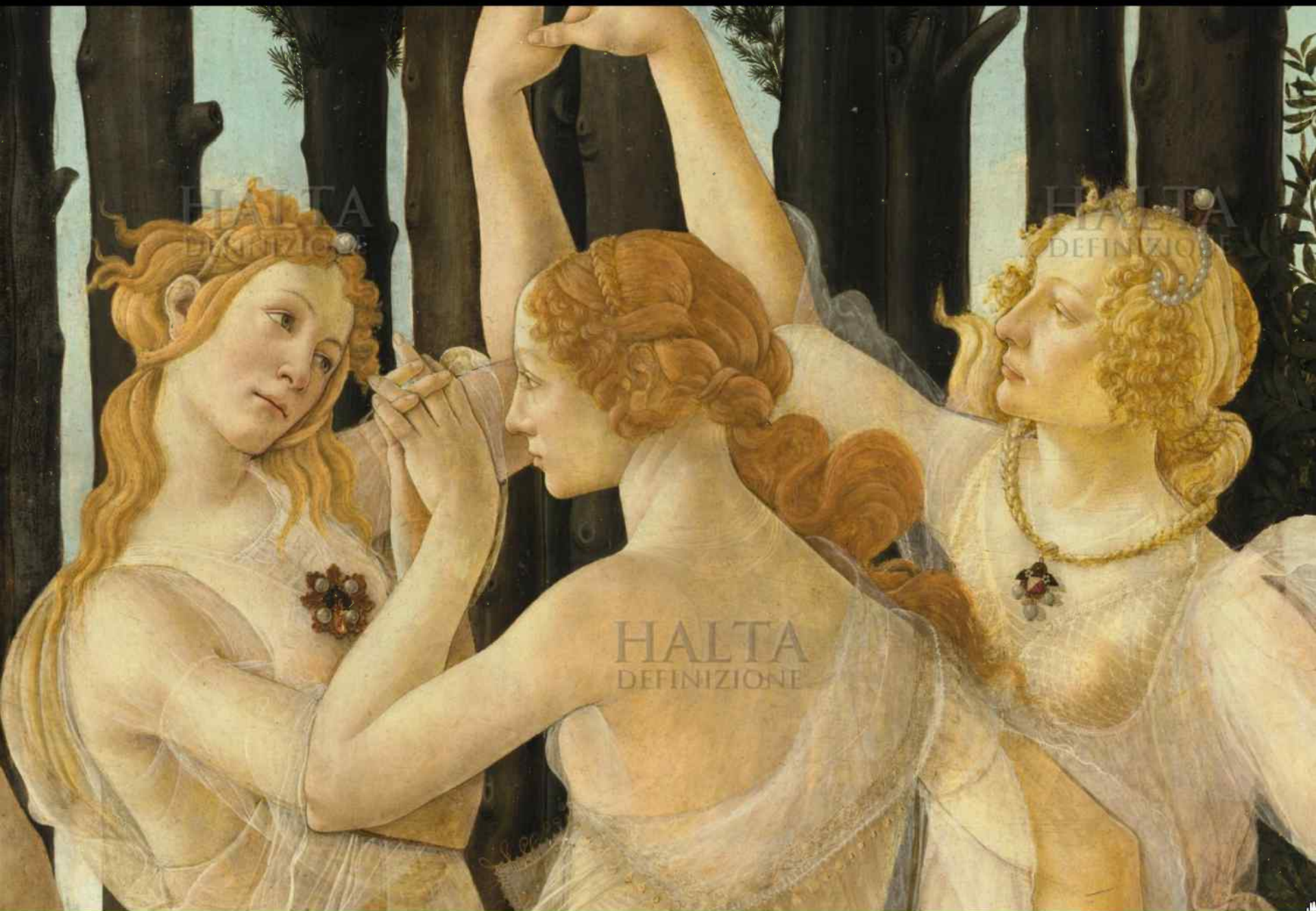


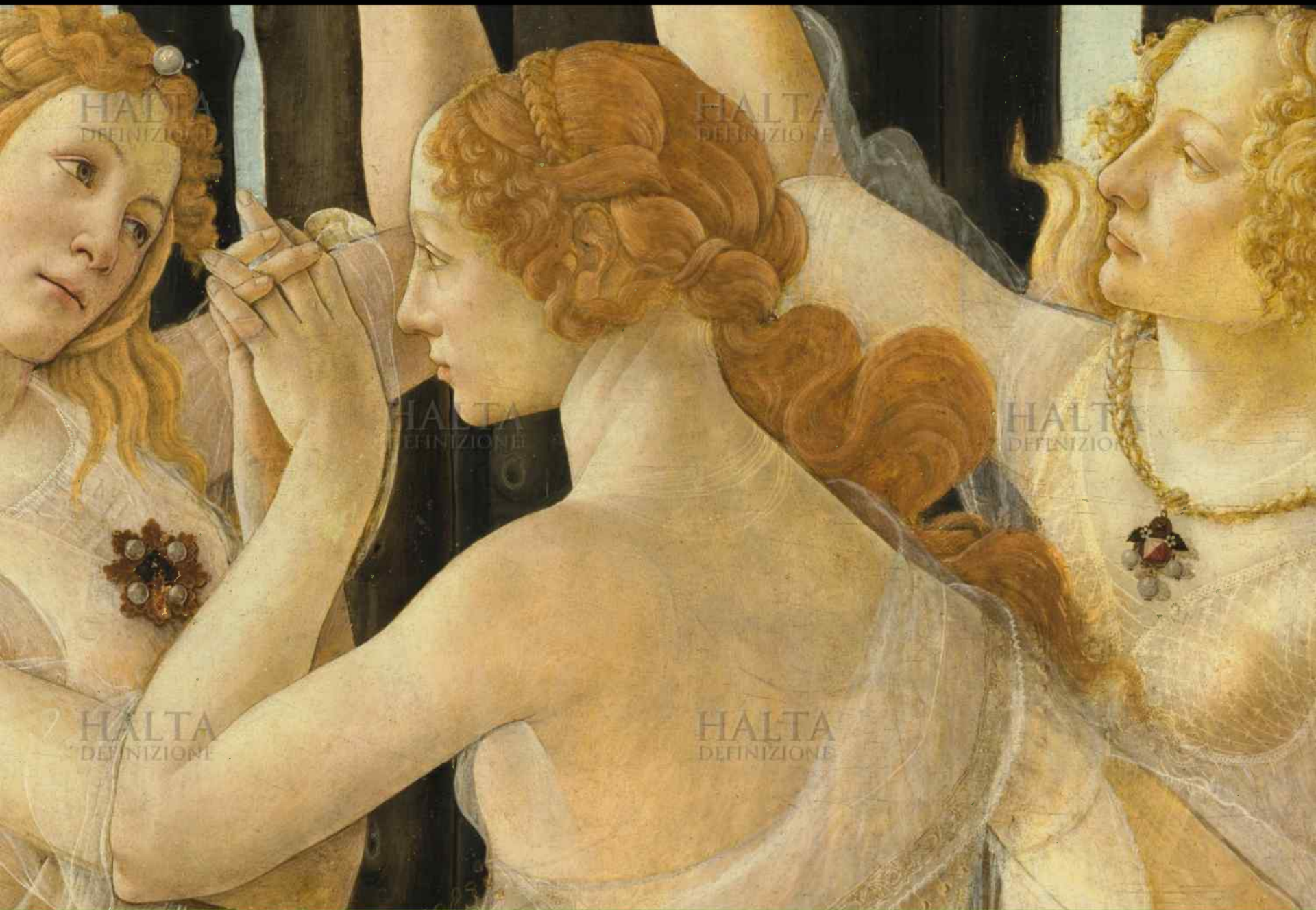
Giuliano de' Medici
Βερόλινο



Sandro Botticelli, Η Άνοιξη, περ. 1478/82.
Τέμπρα πάνω σε μουσαμά. Ουφίτσι, Φλωρεντία





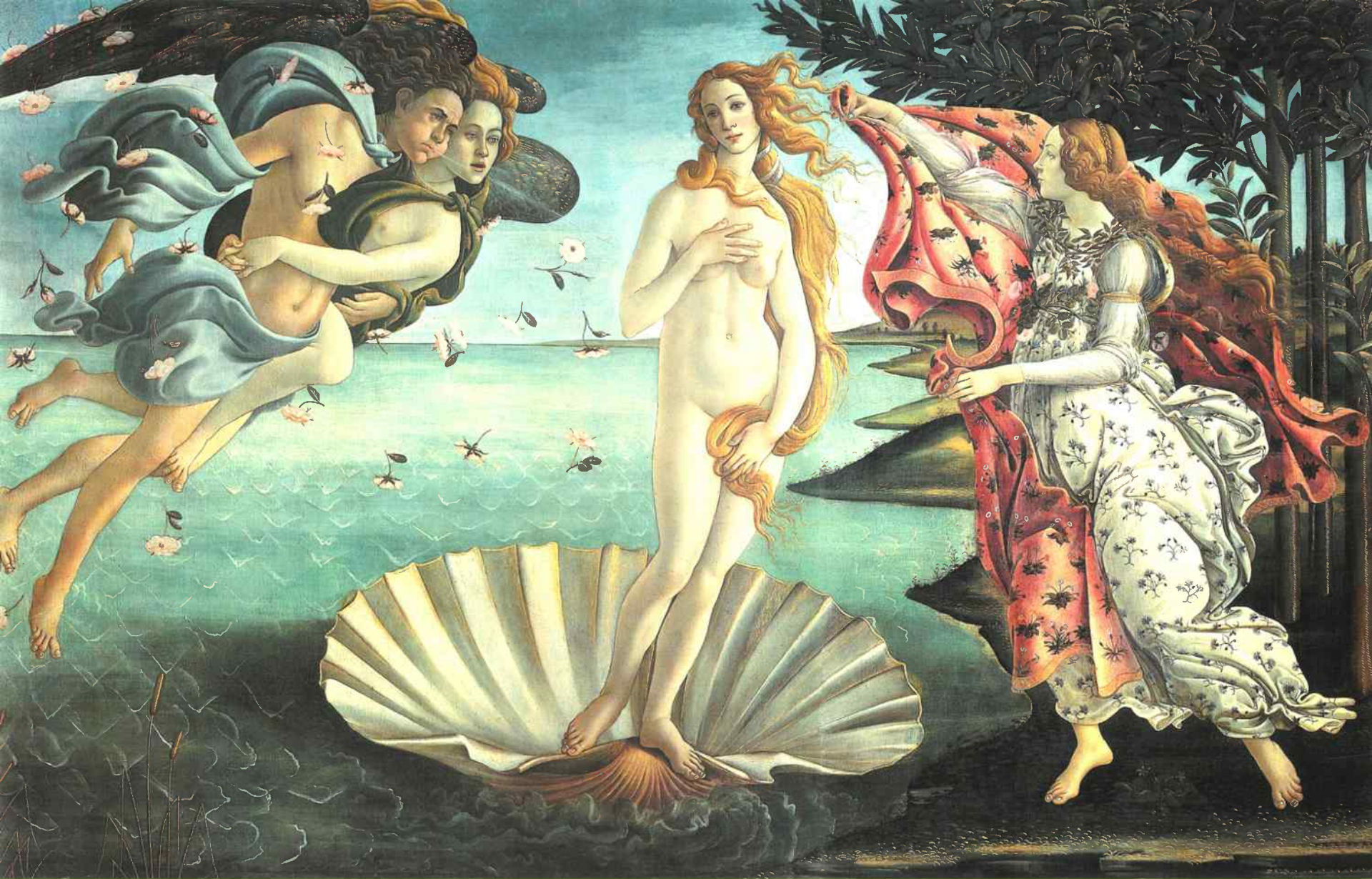




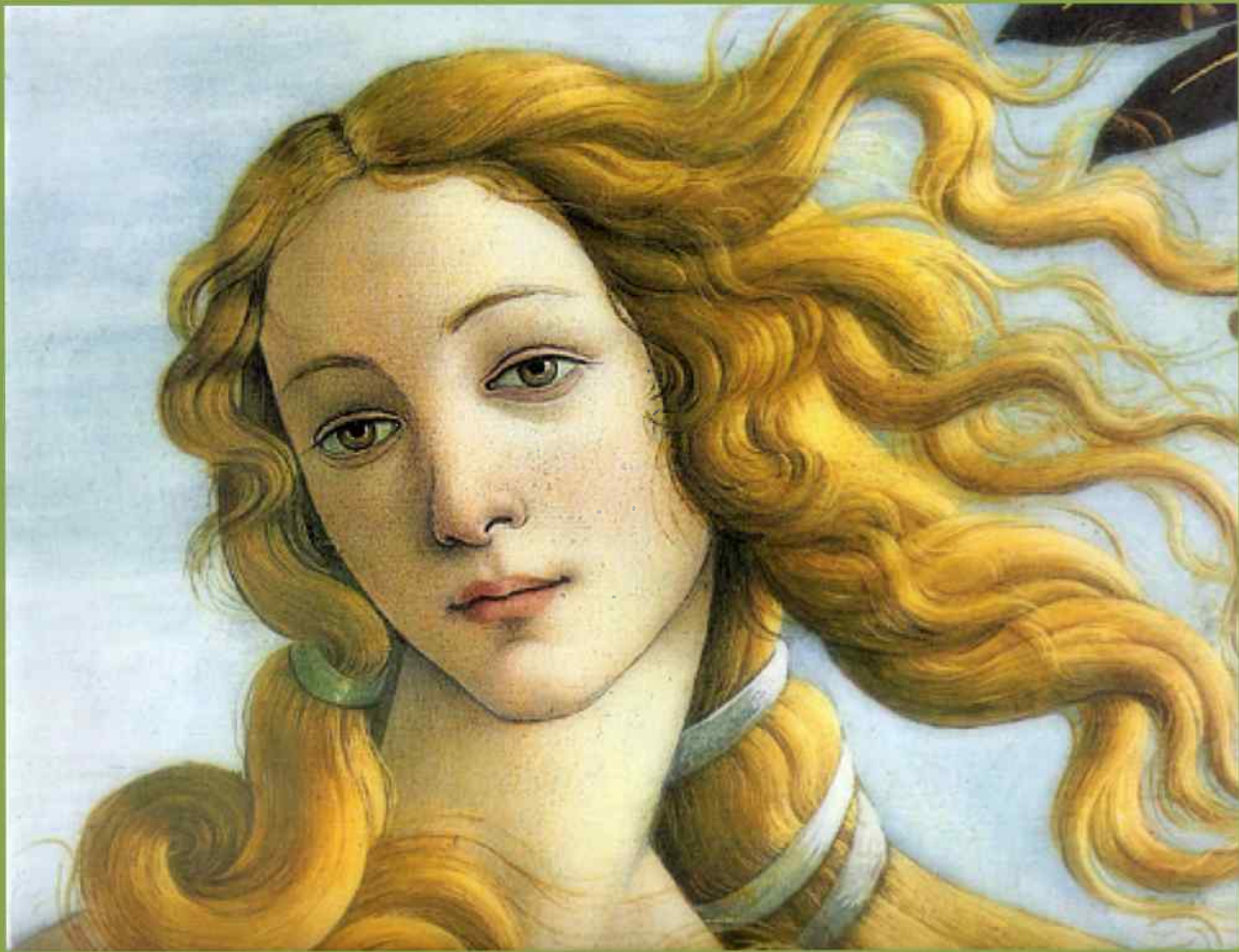


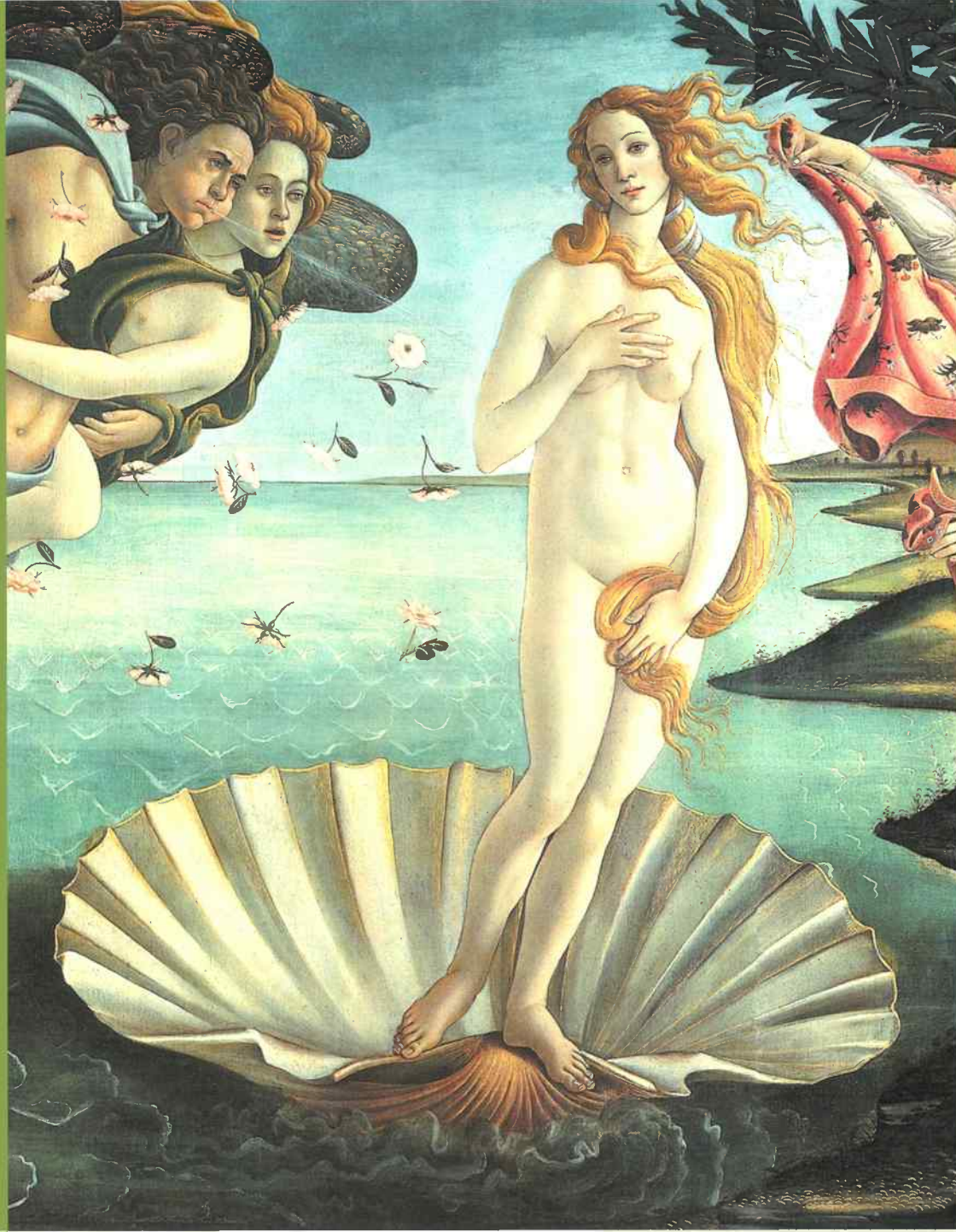


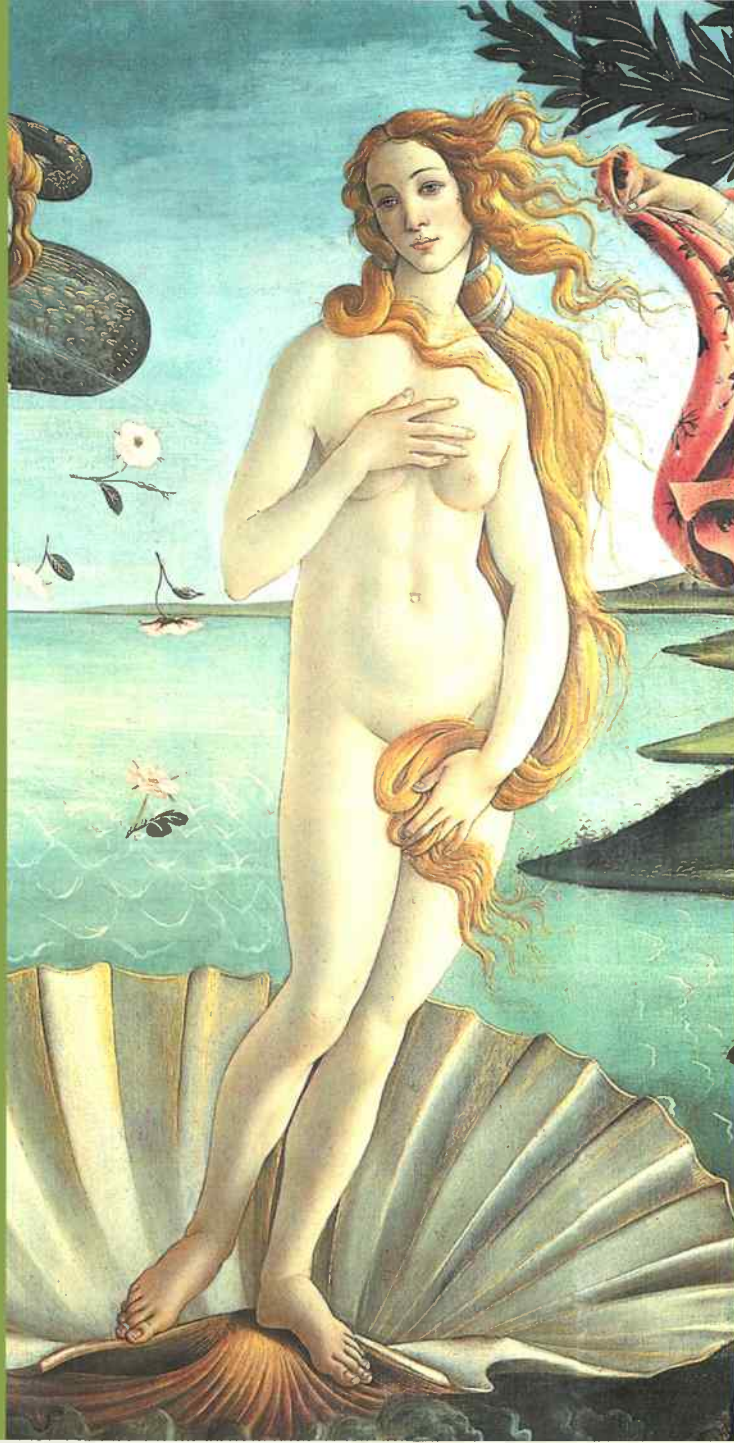
Sandro Botticelli, Αφροδίτη και Άρης, περ. 1483.
National Gallery, Λονδίνο.

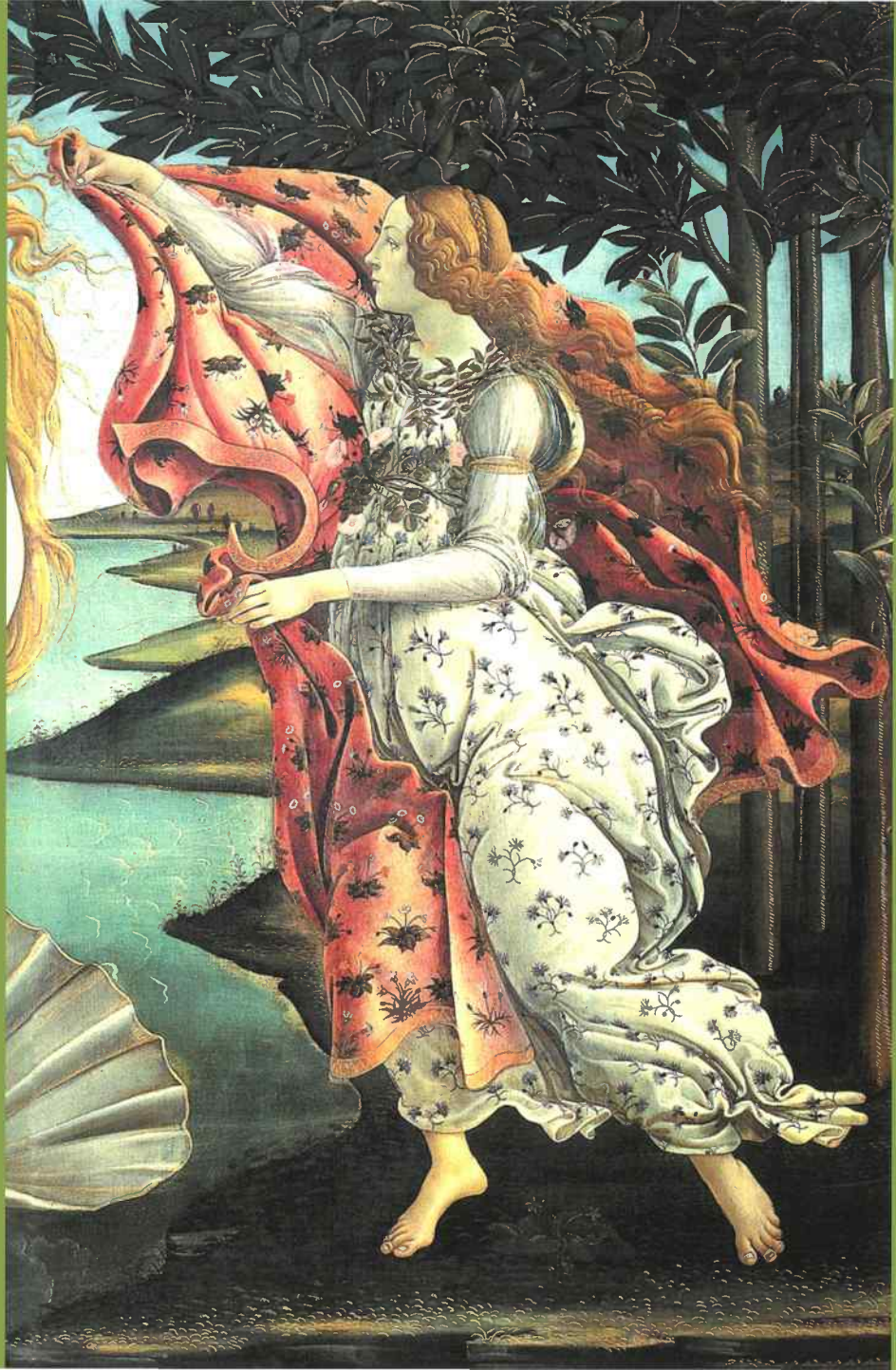


Sandro Botticelli, Η γέννηση της Αφροδίτης, περ. 1485.
Τέμπρα πάνω σε μουσαμά. Ουφίτσι, Φλωρεντία





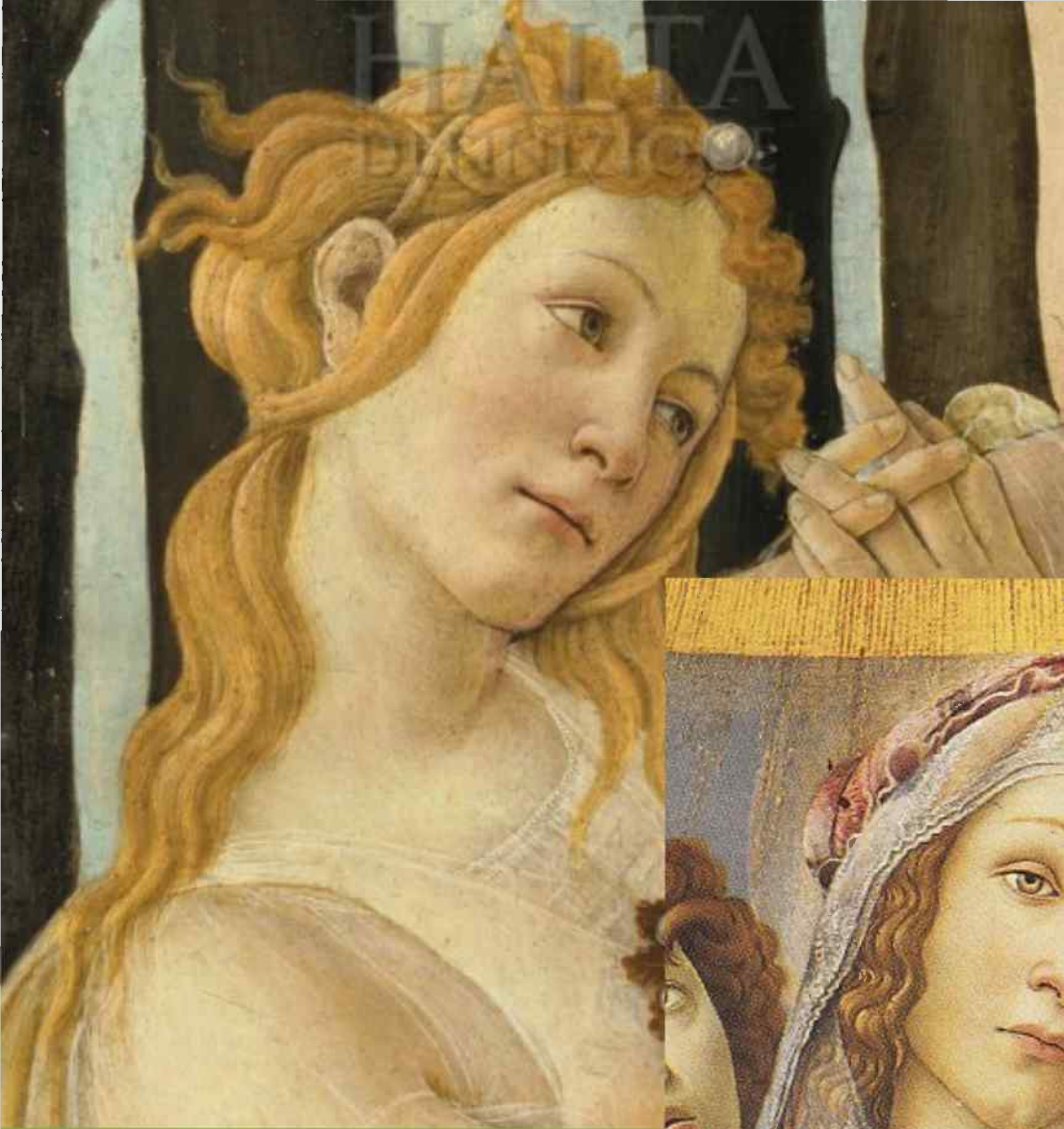






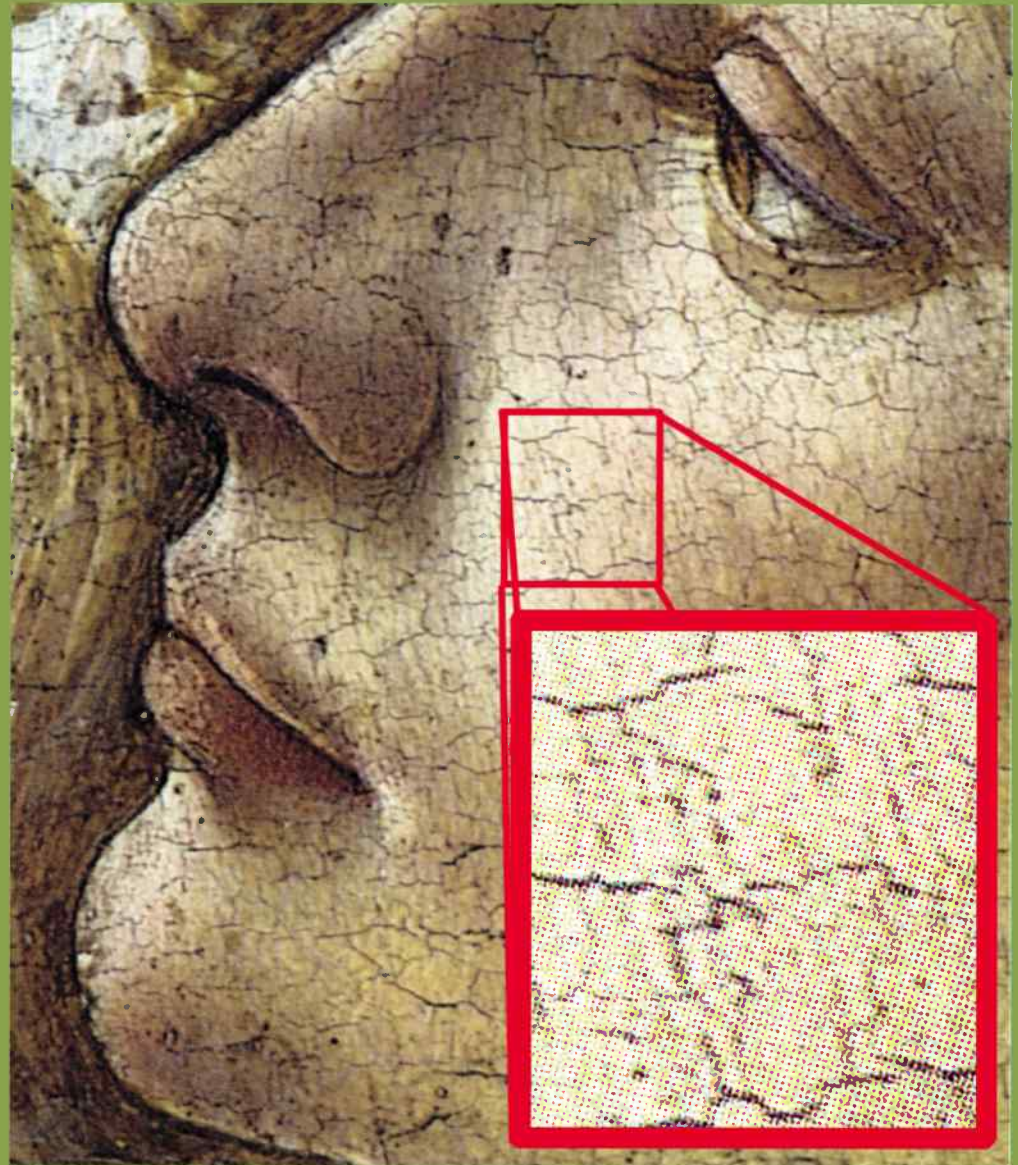


Sandro Botticelli,
Παναγία με το ρόδι,
περ. 1487.
Ουφίτσι, Φλωρεντία



Γυναίκες σε πίνακες του Botticelli, άνω αρ. Από την «Άνοιξη», δε. Η Αφροδίτη, κάτω η Παναγία με το ρόδι.

Ίχνη φθοράς σε έναν από
τους πίνακες του Botticelli.



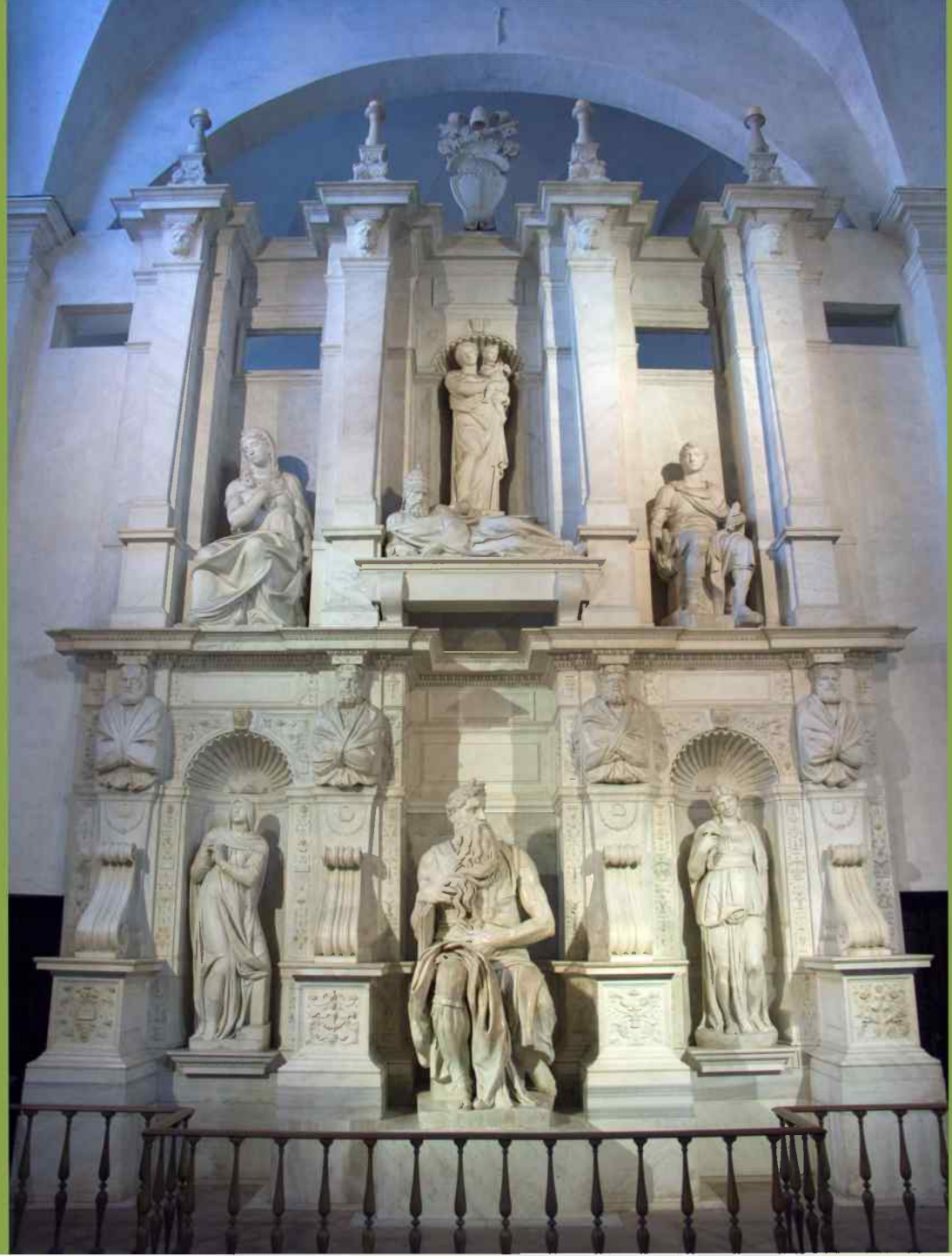
Michelangelo Buonarroti (1475 – 1564)

Γλύπτης, ζωγράφος.

Μαθήτευε κοντά στον Domenico
Ghirlandaio στη Φλωρεντία

Εργαζόταν πολύ για το Βατικανό
(επιτύμβιο μνημείο του Πάπα Ιουλίου
Β', Τελευταία Κρίση στο παρεκκλήσι
Cappella Sistina).

Gombrich 303-313.



Michelangelo, Τάφος του Πάπα
Ιουλίου Β΄, 1505/45.

Μάρμαρο.

Εκκλησία του Αγίου Πέτρου
του αλυσοδεμένου, Ρώμη.



Michelangelo, Μορφή του
Μωυσή από τον τάφο του
Πάπα Ιουλίου Β΄. Λεπτομέρεια.

Michelangelo, Μαρμάρινο άγαλμα του Δαυίδ,
1501–1504.

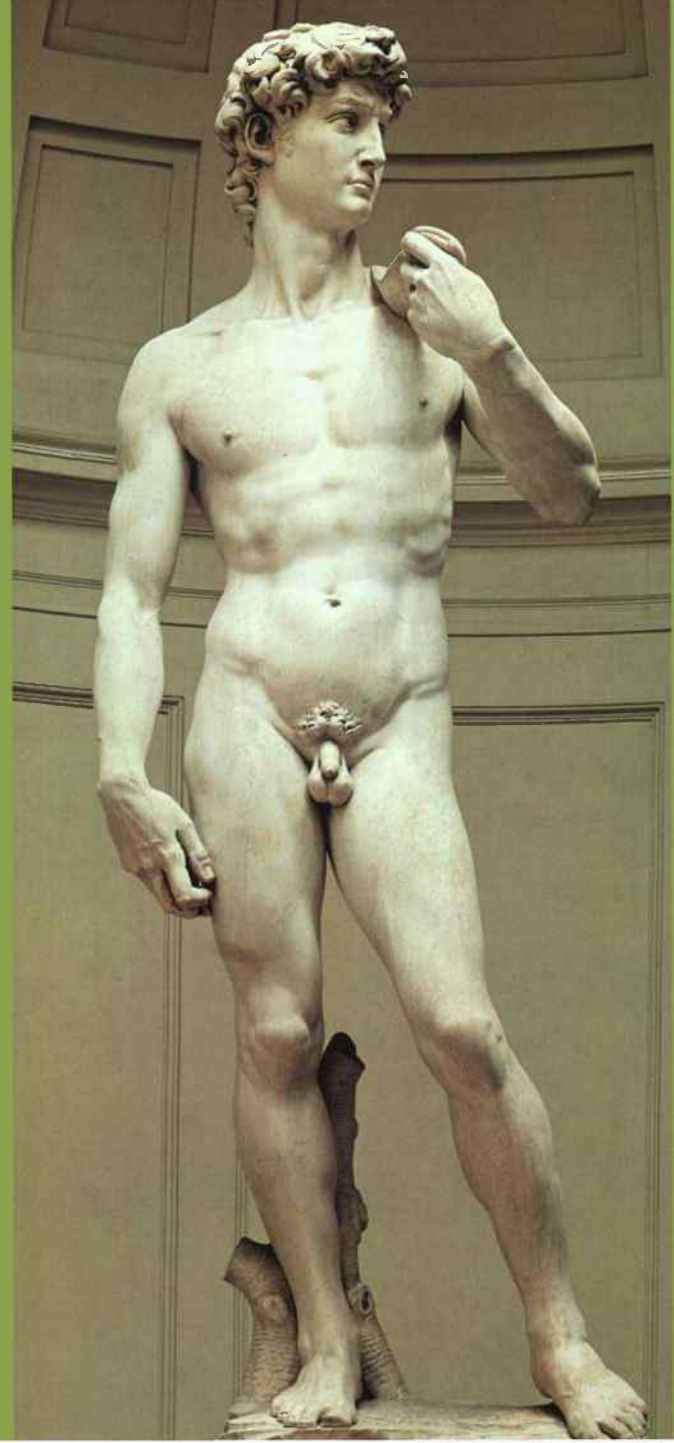
Ύψος 5,17 μ.

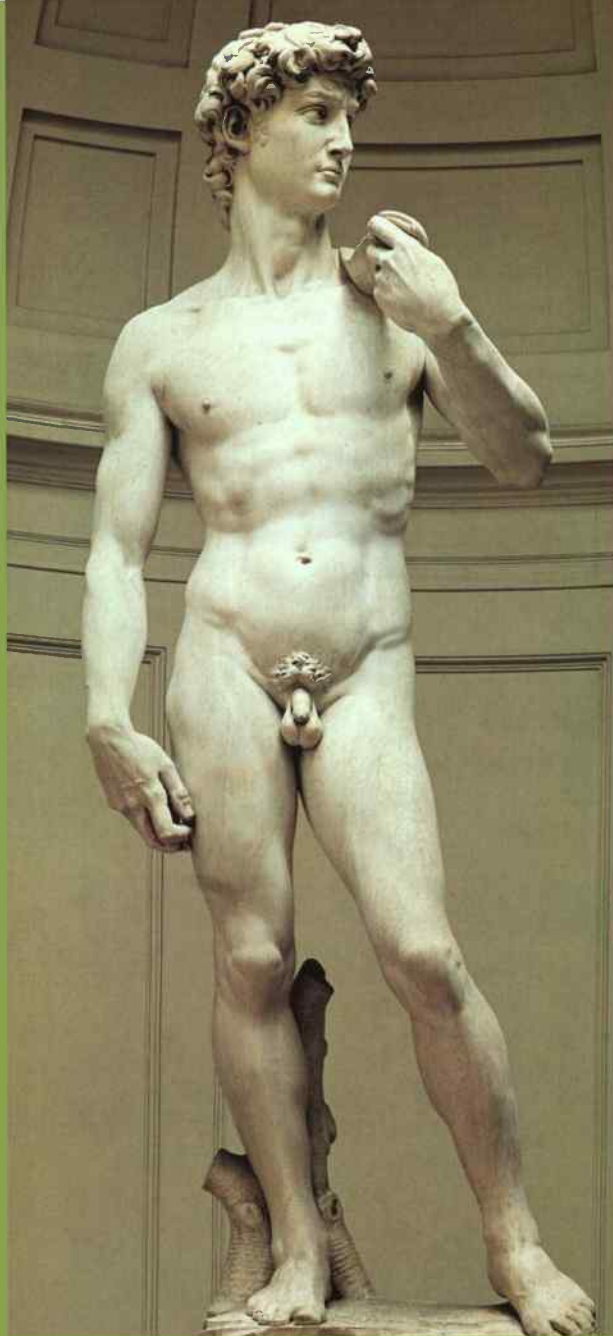
Γλυπτό που προοριζόταν για τον Καθεδρικό Ναό της Φλωρεντίας, λόγω βάρους όμως μεταφέρθηκε στη δημόσια πλατεία Piazza della Signoria, όπου αποκαλύφθηκε το 1504, και έγινε ένα σύμβολο για την ελευθερία του πολίτη στη Δημοκρατία της πόλης-κράτους της Φλωρεντίας. Παρέμεινε στην πλατεία ως το 1873, όταν μεταφέρθηκε στην Galleria dell'Accademia, και στη θέση του τοποθετήθηκε το 1910 αντίγραφο στην πλατεία (βλ. επόμενη εικόνα).

Ο Δαυίδ παριστάνεται σε στάση ανάπαυλας, μάλλον πριν από τον αγώνα με τον Γολιάθ, με τη σφενδόνη στον αριστερό ώμο. Πρόκειται για αναγεννησιακή θεώρηση αρχαίου ελληνικού αγάλματος στη γνωστή στάση με το στάσιμο και το άνετο σκέλος (και την αντίστροφη αντιστοιχία στους ώμους). Παλαιότερες αποδόσεις του Δαυίδ, π.χ. από τον Donatello το 1440, επίσης στη Φλωρεντία, τον δείχνουν ως νικητή μετά τον αγώνα, με το κεφάλι του Γολιάθ (βλ. επόμενη εικόνα).











Capella Sistina, παρεκκλήσι που αναπαλαιώθηκε το 1477 έως το 1480 από τον Πάπα Σίξτου Δ΄. Βατικανό. Σημείο συγκέντρωσης της Ιεράς Συνόδου για το κονκλάβιο για την εκλογή νέου Πάπα. Φέρει νωπογραφίες των Michelangelo, Sandro Botticelli, Pietro Perugino, Pinturricchio

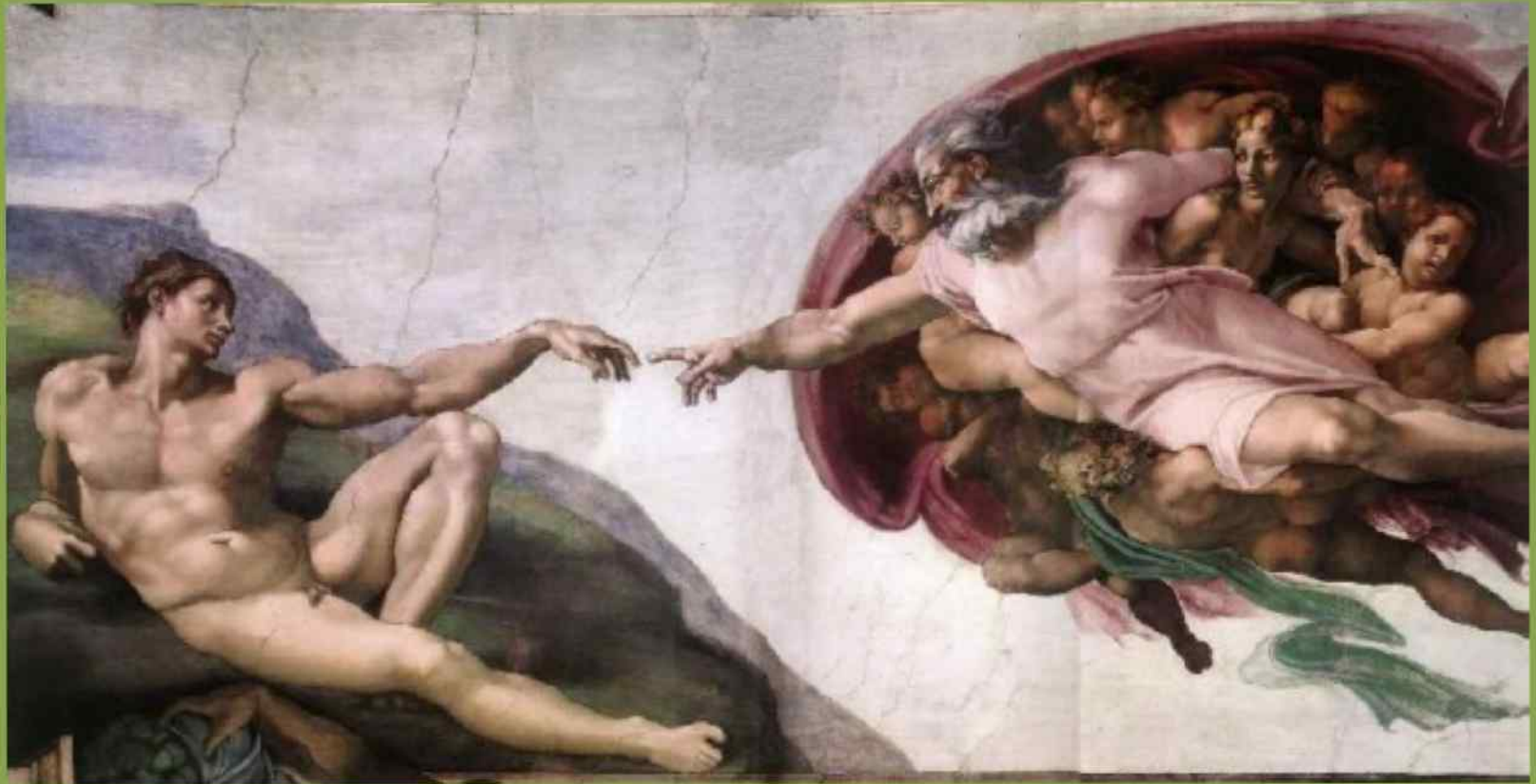
Cappella Sistina, Βατικανό.
Νωπογραφίες του Michelangelo σε οροφή (1508-1512, με εντολή του Πάπα Ιουλίου Β΄) και στον δυτικό τοίχο της εκκλησίας («Τελευταία κρίση», 1535-1541, με εντολή του Πάπα Παύλου Γ΄ Farnese).





Cappella Sistina, οροφή με νωπογραφίες του Michelangelo. Σκηνές από τη Γένεση (το α' βιβλίο του Μωυσή στην Παλαιά Διαθήκη): ο Θεός δημιουργεί τον Αδάμ· Αδάμ και Έβα στον κήπο της Εδέμ· η μεγάλη πλημμύρα· προφήτες της Παλαιάς διαθήκης και πολλά άλλα σε περισσότερα από 460 τετραγωνικά μέτρα και με περισσότερες από 300 μορφές.
Βλ. Gombrich 307-313 και εικ. 196-200, προ παντός τον αναδιπλούμενο πίνακα 198.







Capella Sistina, Βατικανό.
Νωπογραφία του Michelangelo
στην οροφή, λεπτομέρεια: Η
Λιβυκή Σίβυλλα (βλ. και επόμενη
εικόνα, σπουδή για τη Σίβυλλα).







